

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39370 66-80

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-- 55 437

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-39370)

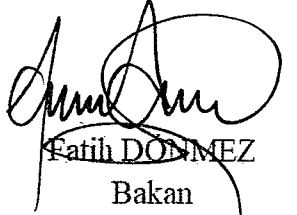
30 Mart 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.01.2021 tarihli ve 764291 sayılı yazınız.

Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/39370 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7-39370 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SARISAÇ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/39370

Sorular:

Seçim bölgem Van'da, Vangölü Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin (VEDAŞ) uygulamaları yurttaşlarımızı mağdur edegelmektedir. Tarafımıza bizzat iletilen şikâyetlerin yanında; güvenlik güçleriyle birlikte mahallelere yapılan baskınlar, yurttaşların elektriğinin kesilmesi, sayaçların direklere çıkarılması, astronomik oranda cezaların kesilmesi vb. uygulamalar sonucunda VEDAŞ ekipleri ile yurttaşlar arasında yaşanan gerilim sıklıkla basına da yansımaktadır. Son olarak 29 Aralık 2020 tarihinde Van'ın Yalım Erez Mahallesi'nde yurttaşlar, VEDAŞ ekiplerine tepki göstererek sayaçların direklere çıkarılmasına engel olmuşlardır.

VEDAŞ'ın Van ve çevre illerde, herhangi bir somut olguya dayanmayan ve tamamen genelleyici yaklaşımı, "kayıp kaçığı önlemek" amacını aşarak yurttaşları toptan cezalandırma mekanizmasına dönüşmüştür. Çünkü basına da yansıdığı üzere; sadece kaçak elektrik kullananlar değil, aynı mahallede oturan herkes "potansiyel şüpheli" görülerek elektrik sayaçları direklere çıkarılmaktadır. Van'da yurttaşlar; elektrik sayaçlarının direklere taşınmasıyla faturalarının iki-üç katına çıktığını, çıkarılan borcun kısa mesajla gönderilmesinden dolayı ayrıntılı kullanımlarını göremediklerini ve sayaçların taşınması masrafları da abonelere alındığını belirtmektedirler. Dolayısıyla siyasi iktidarın da kayıtsız kalmasıyla elektrik şirketleri, her türlü kayıp elektrik ve onarım bedelini de halka fatura etmekten imtina etmemektedir.

Bölgemizde bu tür uygulamalar, şehirlerde görüntü kirliliği yarattığı gibi yurttaşlara açıkça hırsız muamelesi içermektedir. Elbette kaçak elektrik kullanılmasını önlemek amacıyla tedbirler alınabilir. Ama Türkiye'nin hiçbir yerinde başvurulmayan ilkel yöntemlerle insanları töhmet altında bırakmak, herkese "potansiyel suçlu" gözüyle bakmak insan onurunu zedeleyen yaklaşımlardır. Dolayısıyla Van ve çevre illerinde elektrik sayaçlarının direklere çıkarılmasıyla yurttaşların tükettikleri elektrik miktarını görme hakları ellerinden alındığı gibi söz konusu uygulamaya karşı çıkan kişiler de elektrik kesintisi ile cezalandırılabilir. VEDAŞ'ın yurttaşlara yönelik keyfi uygulama ve baskılarına karşı Hükümet'in harekete geçmesi, sosyal ve hukuk devleti olmanın bir gereği olarak elzemdir. Bu bağlamda;

- Van'da elektrik sayaçlarının direklere çıkarılması uygulamasının hukuki dayanağı var mıdır? Söz konusu uygulama, Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir?
- Elektrik sayaçlarının yurttaşların bireysel kontrol alanı dışına çıkarılmasını doğru buluyor musunuz?
- Van merkez ve ilçelerinde önerge tarihine kadar direklere taşınan elektrik sayacı sayısı kaçtır? İl, ilçe ve mahallerde elektrik sayaçlarının direklere çıkarılmasına hangi somut gerekçelerle ve nasıl bir prosedürle karar verilmektedir?
- Yurttaşların kamuoyuna yansıyan şikâyetleri Bakanlığınıza ulaşmakta mıdır? VEDAŞ'ın yurttaşları mağdur etmemesi için aldığınız tedbirler nelerdir? VEDAŞ'ın uygulamalarına karşı nasıl bir denetim mekanizması gerçekleştirilmektedir?
- Kayıp kaçığı önlemek bahanesiyle başvurulanan uygulamaların akabinde çıkan yeni faturalara kayıp kaçak bedeli yansıtılmakta mıdır?
- Sayaçların değiştirilmesi, yeni kabloların çekilmesi vb. çalışmalar sırasında ortaya çıkan masraflar yurttaşların faturalara yansıtılmakta mıdır? Değilse kim tarafından karşılanmaktadır?
- VEDAŞ'ın uygulamalarına karşı demokratik tepkilerini ortaya koyan vatandaşların elektrik kesintisi ile cezalandırıldığı doğrumu dur?
- Van merkez ve ilçelerinde önerge tarihinde elektriği kesilen ve aboneliği iptal edilen kişi sayısı kaçtır? İstatistiksel verilerin Van merkez ve ilçelere göre dağılımı nedir?

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SARISAÇ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/39370

- Van ve çevre illerde yurttaşların büyük bir tepki gösterdiği VEDAŞ'ın uygulamalarına ilişkin herhangi bir soruşturma başlatılması düşünülmekte midir?
- Türkiye genelinde kayıp kaçak elektrik verilerinin illere göre dağılımı nedir? Kayıp kaçak elektrik oranının en çok bulunduğu iller hangileridir? Söz konusu verilere göre Van ili kaçınıcı sırada yer almaktadır?

Cevaplar:

Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliği'nin 'Sayaç uygulamaları' başlıklı 11. maddesi “ (1) *Yüksek kayıplı şirketlerin dağıtım bölgeleri içinde yer alan ve önceki yıl gerçekleştirmelerine göre teknik ve teknik olmayan kayıp oranı %30'un üzerinde olan il ve ilçelerde, ilgili dağıtım şirketi tarafından kayıp-kaçak ile mücadele dâhilinde elektrik sayaçlarının tesisi için mevzuatta tanımlanan yerden farklı bir yer belirlenebilir.*” hükmünü amirdir. Bu kapsamda teknik ve teknik olmayan kayıp oranı %30'un üzerinde olan il ve ilçelerde, elektrik sayaçlarının mevzuatta tanımlanan yerden farklı bir yerde tesis edilebilmektedir.

Elektrik sayaçları, kaçak kullanımın önüne geçebilmek adına kullanıcı müdahalesinden uzak olan bağlantı direkleri üzerine monte edilmektedir. Uygulamadaki amaç sayaçların bireysel kontrol ve müdahale alanı dışına çıkarılması olup, sayaçların doğru kaydetmesine ilişkin her türlü itiraz; Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin 55 inci maddesinde yer alan “(3) *Tüketici hizmetleri merkezine yapılan başvuruya ilişkin olarak, ilgili tüzel kişi tarafından öngörülen işlem hakkında başvuru sahibi ile ilgili tüzel kişi arasında bir anlaşmazlığın söz konusu olması halinde; başvuru sahibi tarafından Kuruma, ancak öngörülen işlemin ilgili mevzuata aykırılık teşkil ettiği iddiasıyla başvurulabilir. Kurum, gerekli gördüğü hallerde inceleme yapar veya yaptırır.*” hükmü uyarınca ilgili elektrik dağıtım şirketi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Bakanlığımız, CİMER, Türkiye Büyük Millet Meclisi-Kamu Denetçiliği Kurumu vb. kurumlar tarafından titizlikle değerlendirilmektedir. Ayrıca aboneler talep etmeleri halinde faturalarının yanı sıra belli periyotlarla kısa mesaj ile bilgilendirilmektedirler.

30.12.2020 tarihi itibari ile Van ili ve ilçelerinde 127.000 adet abonenin sayacı, uzaktan okuma/açma-kesmeye uyumlu akıllı PLC sayaçlar ile değiştirilerek bağlantı direkleri üzerine monte edilmiştir.

PLC sayaç montajı yapılan veya yapılmayan tüm abonelere, kullanmış oldukları ve elektrik sayacı tarafından kaydedilen elektrik enerjisi miktarına göre EPDK tarafından belirlenen ulusal tarife yapısı dâhilinde faturalandırma yapılmaktadır.

Yenilenen tüketici sayaçları, bağlantı kabloları vb. hiçbir malzeme için abonelere herhangi bir bedel yansıtılmamaktadır. Oluşan maliyet şirket yatırım planı dâhilinde, yatırım bütçesinden karşılanmaktadır.

Demokratik tepkilerini ortaya koyan tüketicilerin enerjilerinin kesilmesi gibi bir uygulama söz konusu olmayıp, şirketin çalışmalarını engelleyen, sayaç kontrolü veya sayaç değişikliğine izin vermeyen aboneler yazılı veya sözlü olarak uyarılmakta, işlemlere izin vermeleri hususunda süre tanınmaktadır.

30.12.2020 tarihi itibari ile Van ili ve ilçelerinde 260 abonenin ödenmemiş fatura borcundan dolayı enerjisi kesilmiştir.

Lisanslarında belirtilen bölgede dağıtım hizmeti veren elektrik dağıtım şirketleri, Bakanlığımız tarafından verilen yetkiye dayanarak Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında periyodik olarak denetlenmekte, icra edilen denetimler neticesinde tanzim

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SARISAÇ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/39370

edilen inceleme ve denetim raporları gereği için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na gönderilmektedir. Söz konusu raporlar ilgili mevzuat kapsamında incelenmekte ve yapılan soruşturma neticesinde mevzuata aykırı faaliyetleri sabit görülen elektrik dağıtım şirketleri hakkında idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

2020 yılında Van ili %45,45 gerçekleşen kayıp enerji oranı ile ülke genelinde altıncı sırada bulunmakta olup, kayıp oranları ile ilgili detaylı bilgiye <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24-3/elektrikyillik-sektor-raporu> internet adresinden ulaşılabilir.